

Datum: 8 september 2016

Ministerie van Economische Zaken

**Betreft: Reactie op voorgenomen wijziging Uitvoeringsregeling Meststoffenwet;
de verplichting om monstername vaste mest uit te laten uitvoeren door een
onafhankelijk monsternemer.**

Geachte Staatssecretaris,

In het 5^e Nitraat Actie Programma heeft Nederland toegezegd dat er een systematiek zal worden ontwikkeld waardoor de kans op foutieve bemonstering wordt geminimaliseerd. In de wijzigingsregeling die nu ter consultatie voorligt vult u dit in door het opnemen van de verplichting om vaste mest/dikke fractie te laten bemonsteren door een onafhankelijk monsternemer. U geeft aan dat hierdoor de representativiteit van de monstername verbeterd.

Ten opzichte van de huidige situatie (monstername door de transporteur/intermediair) zijn hieraan aanzienlijke meerkosten verbonden die ten laste van de sector zullen komen. In het bijgaande rapport heeft de WUR (rapport kosten onafhankelijke bemonstering vaste mest) aangegeven wat, gegeven hun uitgangspunten, de kosten van onafhankelijke bemonstering van alleen al de dikke fractie zullen zijn.

Individuele bedrijven kunnen echter, omdat zij niet aan bepaalde voorwaarden kunnen voldoen zoals in de wijzigingsregeling aangegeven geconfronteerd worden met aanzienlijk hogere kosten.

In de wijzigingsregeling wordt de mogelijkheid geboden om zowel vrachten als partijen (een partij bestaat uit meerdere vrachten) te laten bemonsteren door een onafhankelijke monsternemer. Dit bemonsteren kan zowel bij het laden als bij het lossen plaatsvinden. Uit het rapport van de WUR komt naar voren dat partijbemonstering per ton dikke fractie vele malen goedkoper is dan vrachtbemonstering. Aan partijbemonstering zijn echter beperkingen verbonden.

Bemonstering bij continue processen

Bij Stichting Mestverwerking Gelderland (hierna SMG) is er sprake van een jaarrond continu proces van productie van dikke fractie uit kalvergiel.

Dit betekent dat partijbemonstering niet mogelijk is. Immers zodra de onafhankelijke monsternemer de aanwezige dikke fractie heeft bemonsterd is deze al weer veranderd door toevoeging van nieuwe dikke fractie aan de net bemonsterde partij.

Omdat de productie continu is zal er, zelfs als de bemonsterde partij apart gehouden kan worden, direct een nieuwe partij gaan ontstaan. Alsdan is volgens de wijzigingsregeling geen partijbemonstering mogelijk omdat er altijd meerdere partijen op de bedrijfslocatie aanwezig zijn.

Dit betekent dat SMG moet gaan afvoeren na vrachtbemonstering. De kosten hiervan zijn aanzienlijk hoger dan van partijbemonstering¹. Dit leidt in de situatie van SMG tot aanzienlijke hogere kosten dan door de WUR becijferd wordt. Op basis van de berekeningen van de WUR nemen de kosten van vrachtbemonstering met een factor 50-100 toe ten opzichte van de huidige situatie. De totale kosten voor SMG kunnen hierdoor oplopen tot meerdere honderdduizenden euro's per jaar.

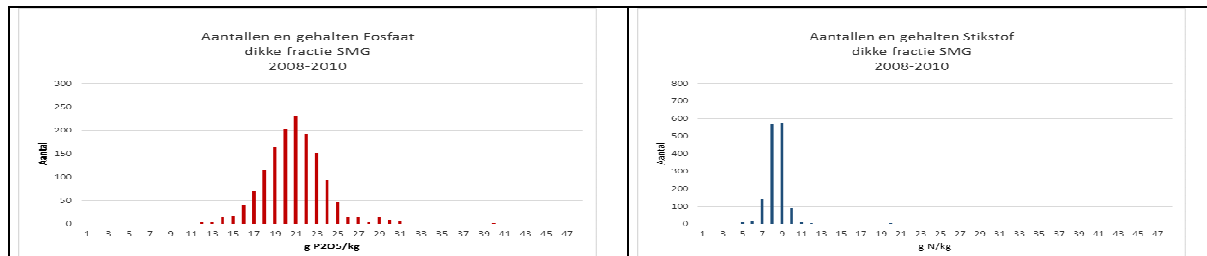
---

¹ De WUR geeft aan dat de kosten tijdens het laden tot € 150-205 per vracht zullen zijn. Tijdens het lossen zouden de kosten lager zijn (€ 65 per vracht) maar uit navraag is gebleken dat dit tarief gebaseerd is op kosten tijdens 'kantooruren' en op basis van een ruim van de voren bekende en daardoor optimale planning. Omdat vrachten dikke fractie ook buiten kantooruren (en kantoordagen) vervoerd worden is te verwachten dat de kosten van bemonstering door bv toeslagen beduidend hoger uit kunnen vallen dan aangegeven. Daarnaast zijn extra wachttijden (langer dan de door experts geschatte ½ uur) en daarmee extra kosten te verwachten vanwege zaken als files en andere onverziene gebeurtenissen.

Bij partijbemonstering zijn de kosten per partij € 47,50. Per vracht, uitgaande van 5 vrachten per partij, wordt dat dan € 10 per vracht.

Automatische vrachtbemonstering zou volgens de WUR beduidend goedkoper kunnen zijn dan handmatige bemonstering maar dit is nog niet ontwikkeld en hiermee kan SMG dan ook geen rekening houden.

Omdat er bij SMG sprake is van een jaarrond en continue proces van productie van dikke fractie uit kalvergië is het echter mogelijk een dikke fractie met een constante samenstelling te produceren. Ter illustratie hiervan zijn hieronder een tweetal grafieken bijgevoegd met aantallen en gehalten fosfaat en stikstof van de in de periode 2008-2010² door SMG afgevoerde vrachten dikke fractie.

Deze vrachten zijn afkomstig van 4 locaties van SMG waar dikke fractie wordt geproduceerd. Deze vrachten zijn afgevoerd door ca. 10 verschillende transporteurs en tientallen verschillende monsternemers (= chauffeurs van de transporteurs). Ondanks dat de monsters genomen zijn door een groot aantal monsternemers afkomstig van verschillende bedrijven laten de analysesresultaten een constante samenstelling zien.

In een recente notitie van de WUR (Bemonstering bij continue productie van vaste mest, februari 2016) wordt aangegeven dat bij productie van vaste mest met constante gehalten aan stikstof en fosfaat een lagere bemonsteringsfrequentie kan worden toegestaan.

Immers door de het jaarrond continue proces is er sprake van een continue productie met een constante samenstelling en zal de uitkomst van het analysesresultaat voorspelbaar zijn ook bij een lagere bemonsteringsfrequentie.

SMG verzoekt U daarom om in geval van de volgende omstandigheden op een bedrijfslocatie:

- (1) er is sprake van een jaarrond continue productie van dikke fractie en
  - (2) er vastgesteld is dat er sprake is van constante gehalten aan stikstof en fosfaat in de geproduceerde dikke fractie
  - (3) nader vast te stellen voorwaarden en eisen
- in de Uitvoeringsregeling de mogelijkheid op te nemen om de onafhankelijk monsternemer een monster te laten nemen van de op een gegeven moment aanwezige partij dikke fractie. De afvoer van de vrachten vindt dan vervolgens plaats op basis van dat monster. De onafhankelijk monsternemer komt vervolgens na maximaal bijvoorbeeld 3 werkdagen weer terug om een nieuw monster te nemen³. Het nieuwe monster is dan vervolgens de basis voor de gehalten in de daarna weer af te voeren vrachten.

Deze wijze van bemonsteren zal, omdat er sprake is van constante gehalten, niet leiden tot een andere vaststelling van de afgevoerde hoeveelheden mineralen ten opzicht van vrachtbemonstering. Door de inzet van de onafhankelijke monsternemer blijft het uitgangspunt van het Ministerie om te komen tot een meer representatieve bemonstering volledig overeind. De mogelijkheid van controle door RVO en NVWA is eveneens jaarrond mogelijk.

SMG wil hier desgewenst zowel mondeling als schriftelijk een nadere toelichting op komen geven en hierover dan samen met andere vergelijkbare bedrijven en betrokken organisaties met u over de nadere invulling van gedachten wisselen.

² Gegevens uit andere perioden zijn beschikbaar; de periode 2008-2010 is gekozen vanwege een eerder door de WUR uitgevoerd onderzoek naar de samenstelling van vaste mest (WUR, 2012, Rapport 553, Grenswaarden voor het N- en P-gehalte in vaste mest).

³ Voorstelbaar zou daarbij zijn is om, teneinde de mogelijkheid om te frauderen verder te beperken, het terugkeerinterval van de onafhankelijke monsternemer variabel (korter/langer) te maken met voor het bedrijf onbekende dagen/tijden; een dergelijke werkwijze is vergelijkbaar met controles zoals deze door bv Waterschappen worden uitgevoerd.

Privaatgeborgd kwaliteitssysteem

SMG verzoekt daarnaast om alsnog in de wijzigingsregeling de mogelijkheid op te nemen om bemonstering van vaste mest c.q. dikke fractie via een privaatgeborgd systeem te laten plaatsvinden. In een eerdere brief (Aanpak fraude met mestregelgeving, DGA-PAV/13214577 van 11 maart 2014) heeft u aangegeven dat u wil bezien of een alternatief voor verplichte monsternamen mogelijk is voor bepaalde categorieën van mesttransporten binnen de kaders van privaatgeborgde kwaliteitssystemen of daar waar het risico van de afzet van vaste mest te verwaarlozen is.

Tot onze teleurstelling is de mogelijkheid van alternatieve bemonstering via een (uit te werken) privaatgeborgd systeem niet in de wijzigingsregeling opgenomen.

Zoals uit het bovenstaande blijkt is het wel degelijk mogelijk om representatieve monsters te laten nemen zelfs in het geval van verschillende monsternemers in dienst van een verschillende transportbedrijven/intermediairs. Alternatieve wijze van bemonstering kan dan tot hetzelfde resultaat leiden als bemonstering door een onafhankelijke monsternemer.

SMG ziet mogelijkheden voor borging middels een privaat kwaliteitssysteem en verzoekt u daarom om in ieder geval de mogelijkheid hiervoor in de wijzigingsregeling op te nemen.

Mestverwerking Gelderland

H. van Veen
zaakvoerder